

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

KLÓFIZETÉSI ÁR:
 Helyben:
 Vidéken:
 Egy hóra
 Negyedévre

Felolvasó szerkesztő:
II. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Viczinális Caesárok alkonya.

— Vége a klikkuralomnak.*) —

Mikor a kosokat nyirják, reszketnek a bárányok.

Ez a közmondás most a szívetleket gyönyörködtető módon bizonyosodik be a választások után kisebb körzetekben: a társadalmi keretekben, különösebben pedig a vidéki Caesárok va dászterületein.

Meghizik az ember örömeiben, ha látja, hogy a vidék apró, de nagy étvágyu és féktelen zsarnokocskái hogy meg vannak rémulve. A félelem beteggé, a jövőtől való aggodalom nyavalyássá teszi őket. Hogyne! Hiszen egy hét előtt még ugy dolgoztak, ugy parancsolgattak, annyira okvetetlenkedtek, hogy mindegyikük teljesen érettnek látszott a — királyi tanácsosságra. Ez volt álmaik álma, hazafiságuk célja,

*) Ezt az érdekes cikket azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy midőn a cikkirő ilyen szigoruan itélkezik a hatalmi klikkek rombolásai felől, mi szükségessnek látjuk kijelenteni, hogy nemcsak a lejárt és bukott kormányparti klikkek veszedelmesei; hanem az ellenzéki czégerű klikkek is a közérdekkel ellentétben a magánérdekeket istápolják elsősorban, ezért azok megalakulása is végzetes. A klikk ha kormányparti, ha ellenzéki (itt Debreczenben különösen tapasztaljuk!) elsősorban a maga személyes hasznára működik, az rt a közérdek követeli a szétrobbantásokat. Így teljes az igazság.

Szerk.

gondolkozásuk központja és minden cselekedetük mozgója.

A viczinális Caesárok elutáltatták magukat és erőszakos rugkapalásaikat. Végig gázoltak mindenben, ami utjokban állott. Kegyeket osztogattak és vilámokat szórtak. Zajtalan összesugásaikban, szemük összevillanásában sok küzködő társadalom haladó czélja, hazafias szándéka, nemes terve pusztult el. Rabszolga volt mindenki, csak ők voltak az urak. Nekik dolgozott mindenki, csak ők nem dolgoztak soha és elpusztult körülök minden, ami ellenük fordult, mert ők kérlelhetlenek voltak és ellenfeleik vérében gázoltak. Ők diktálták a hivatalok betöltésénél, ők censuráltak a kis emberek reszkető kézzel, szívdobogva benyújtott váltóit. Ők ültek a bizottságokban. Ők vetették ki az adókat. Ők diktálták a közhangulatot. Ők verették le a strikeokat, ha még oly jogosak lettek volna is. Ők választattak képviselőket. Ők építették a municziuumok kamatos pénzéből a saját embereikkel. Szóval: nekik dolgozott, nekik adózott a társadalom, az egész szegény magyar társadalom.

Ennek most már vége! Sokféle fog most sűrű zuhanás hallatszani.

A régi, korhadt rendszer megbu-

kott. Az uj áramlatok, a becsületes eszmék hirtelen föltámadt vihara (bát- ran mondhatjuk: forradalma) fölfordította az ő babyloni tornyaikat, amelyeket rabszolgákkal építettek és amelyekkel a hiúságok istenségét czimekért és sápokért ostromolták. Most beütött a bábeli zürzavar. A rabszolgák már nem funkcionálnak, ha téglát kérnek tőlük, homokot hoznak és ahelyett hogy fölrafnának a viczinális Caesárok tornyára a téglá-sorokat, hát lehordják azt is, amit eddig megkor- bácsolva építettek, szóval bibliai állapotok következtek be, miután már régen megjelent a zsarnokok falain az intő jel, a „MENE TEKEL UFARSIN“. De hasztalan.

Bánhatjuk most már tulkapásait, büneiket. Az az, dehogy is bánják! Ők csak veszendő nagyságukat siratják. Mert egy Tisza István majd csak beletörődik abba, hogy nem ő áll az ország ügyeinek élén, de a vidéki kis tisztácskák, ezek az üres fejű, szívtelen haszonleső zsarnokocskák, sohasem fognak tudni belenyugodni abba, hogy a nép levetette őket a nyakából és hogy nem számíthatnak többé a szerintük megszolgált királyi tanácsosságra.

A női test és haj illata.

Hogy a női test, különösen pedig a selymes, puha női haj csaknem mindig valami kellemes, de alig érezhető, finom illatot áraszt, azt minden szerelmes ember tudja. A tudomány azonban, mint azt olvasóink is bizonyára tudják, a szerelmes emberek tapasztalati tényeit nem szokta tudományos eredményként elfogadni. Pedig a tudománynak ebben nincs igaza; legalább ebben az egy esetben nincs. Mert ki lehet megbízhatóbb szakértő a női haj illatának kérdésében a szerelmes embernél? Senki. Ezt nyugodt lélekkel állithatom és állításmat maga a tudomány igazolta már évtizedek előtt, mikor nagyképűen kisütötte, amit a szerelmes emberek már a világ teremtése óta tudnak, hogy tudniillik a női testnek és hajnak természetes illata van.

Cadet Devaux-é a tudományos érdem, a ki egy 1821 ben megjelent nagyszabásu dolgozatában legelőször foglalkozott ezzel a kérdéssel. Dolgozatának találó czimet is adott. Ez volt a czime, hogy:

A női légkör hatalma.

Az értekezés bevezetésében többek közt a következőket mondja a francia tudós:

„Gyakran tapasztalhattuk önmagunkon, hogy némely embert már a legelső találkozásnál ellenszenvesnek találtunk, míg ellenben másokkal ismeretlenül is rokonszenveztünk. — Vajjon logikailag feltehető e, hogy egy pillanat alatt helyes itéletet alkothattunk felőlük s nem valószínűbb-e, hogy az első benyomások inkább érzékszerveinknek, mondjuk például a látásnak a hatása alatt keletkeztek? De egyedül a látás nem is képes ilyen intenzív érzések kiváltására. Bármennyire különösen hangzik is, mégis bizonyos, hogy fontos szerepe van ebben szaglásának is.

Cadet Devaux határozottan ki is mondja értekezésében hogy a szép nő kellemes hatása főképp az „atmosphéra de la femme“-nak tulajdonítható. — Hatvanöt évvel később Galopin francia orvos ugyanerre a következtetésre jut s szerinte a „parfume

de la lemme“ a szeretett lény legtisztább, de a mellett a legreálisabb szimboluma.

Galopin azonban már egy lépéssel tovább is megy, mint Cadot, mert ő anatómiailag magyarázatát is keresi a jelenségnek. Érdekes fejtegetései szerint a női illat a bőr kigőzölgéséből és a haj illatából tevődik össze. Galopin szerint, a női bőr felületének tqbbféle illata van. A leggyakoribb a finom, természetes pézsmaszag. Ritkább ennél az ámbrá-illat s ez utóbbi a férfiakra sokkal vonzóbb is, mint a pézmsza. Különösen a szőke nők szaga emlékeztet az ámbrá illatára, de előfordul gesztenyebarna nőknél is, ámbar ezeknél az ibolyaillat a gyakoribb. A kreol nők illata az ébenfához hasonlít, melyhez kevés pézmsza is vegyült. A férfiak, akik a nők természetes ibolya- és ámbrá-illatát kedvelik, Galopin szerint a többieknel gyengédebbek s hűségesebbek.

Nagyon érdekes dolgot ír Ploss-Bartels német tudós is, egyik nagyszabásu munkájában a női test illatáról. Itt elmondja többek közt például, hogy az indusok nőiket

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint-hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsulyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantti czéggel legyen ellátva.
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár **Basel** (Svájc.)

Kétségtelen dolog, hogy a fölszabadult igazán liberális szellem mihamarább érezeteni fogja jótékony hatását a viczinális Caesárokkal szemben. Kétségtelen, hogy a nép megérti és megéri fölébredt jogait. Bizonyos, hogy ez a kábult, elyötört, kizsartolt szegény társadalom önérettel fog elfordulni azoktól, akik még a közelmúltban is olyan készségesen uralkodtak fölötté és diadalszekerükbe fogták az ember-barmokat, akikkel sajátkezűleg faragtatták a jármot is évtizedek óta önnyakukra.

Ennek vége már!

Fölébredt a nemzet, fölébredt a társadalom a kóros álomból! Az önértet és az öntudat visszatér a megtaposott emberek lelkébe. Kéjjel szívja magába mindenki a tiszta levegőt és a magyar társadalom nem lesz többé pinczevirág, hanem fejlődő terebélyes büszke palma. A milliók pedig nem lesznek többé viczinális Caesárok játéktárgyai, rabszolgái.

A nemzet itélni fog most már a viczinális Caesárok fölött is. Pusztuljanak a rendszerrel, amely őket fölhizlalta.

Politikai híreink.

— Budapest, február 2. —

A helyzet.

Csupa találgatás és feltevés. Pozitív eredmények csak akkorra várhatók, ha Andrássy Gyula gróf már jelentést tett a királynak és megbízást vállalt.

Minden attól függ, vajjon Andrássy azonnal megkezdheti-e a pártok vezérleírásával a tárgyalást, vagy pedig további kihallgatások lesznek szükségesekek?

Az Andrássy Gyula grófhhoz közel álló körök nézete szerint a gróf a kibontakozáshoz olyan engedelményeket tart szükségesnek, melyeket első alkalomra nem

éppen az „odor di formina” alapján lótszillatuak — padmini; mézillatu — ezittinikre, kellemetlen szagu — ezantinikre s elefantszagu — attinikre osztják. És Ploss Bartels az élesszemű s épérzékű természetmegfigyelők e beosztását realis alapon valónak tartja.

Magánál a test illatánál azonban sokkal intenzivebb a női haj illata, amely ennél fogva sokkal határozottabban is észlelhető. Egy német tudós, akiben úgy látszik, kevés a poétikus érzés, azt állítja, hogy az ember és az emlősök haja szecialis illatozó szerv és a hosszú női haját megtoldott illatozó szervnek tartja. A nők hosszú hajviselését is ezen a természetes alapon magyarázza: nagyobb lévén az elválasztó feület, intenzivebb illatot is ad. A haj illatának minősége igen nehezen határozható meg; Galopin azonosnak mondja a test illatával, csak hogy annál erősebb, elannyira, hogy adott esetben mesterséges illatszerek alkalmazását szinte fölöslegessé teszi. A barna haj erősebb illatu a szőkénél s mindkettőnél illatosabb a vörös nők haja. A vöröshajuakat különben Galopin külön csoportba osztja s hajuk illatát igen jellemzőnek és kedvesnek mondja.

Nagyon jellemző azonban a haj illatos voltára az, hogy csak addig tart, amíg a nő fiatal. A halovány nőnek szürkülő haja elveszti minden illatát.

fognak megadni, hanem kísérletet tesznek, vajjon ezen engedelmények nélkül, a status quo fentartásánál nem-e lehet a parlamenti rendet 67-es alapon helyreállítani.

Tudósításunk szerint gróf Andrássy Gyula fog megfelelő javaslatot tenni, melyhez a korona is hozzájárul. Gróf Andrássy mindenesetre érintkezésbe lép az összes pártokkal és az eselleges megállapodást a felség elé terjeszti.

Hogy sikerül-e neki, az kérdés. Gróf Andrássy Gyulától függ a helyzet további alakulása, valamint az is, hogy a király kiket óhajt még meghallgatni a válság ügyében.

Kossuth Ferencz a királynál.

Arra a kérdésre, vajjon a király meghallgatja-e Kossuth Ferencz előterjesztését, Khuen-Héderváry ezeket mondotta:

— Ez gróf Andrássy előterjesztésétől függ. Én úgy tudom, ha a helyzet megkivánja, úgy a felség Kossuth véleményét is ki fogja kérni. E tekintetben semmi akadály nincsen. Hiszen Kossuth Ferencz letette a hűség esküt. Különben is mindig igen lojális hangon nyilatkozott az uralkodóról.

Mikor nyitják meg az országgyűlést?

Bécsi értesülés szerint nem lehetetlen, hogy az országgyűlés megnyitását a válság miatt elhalasztják. Február tizenhetedikén csak a trónbeszéd hangzanék el, a parlamenti munka csak később kezdődne. Addig semmiesetre sem alakulhat meg a Ház, míg új kormány nincsen.

Vármegyénk és vidéke.

A böszörményi képviselőválasztás

is minden nagyobb földindulás nélkül folyt le. A Tiszapárt itt annyira elbukott, hogy a muszáj jelölt még a választás előtt egy héttel visszalépett és így dr. Benedek Jánost, a Kossuth-párt jeles tehetségű tagját egyhangulag, nagy lelkesedéssel választották meg országgyűlési képviselőnek. Ez volt az utolsó választás az országban és ez is a függetlenségi párt diadalával végződött. Ezen választás után Hajduvármegye fehér zászlóval, mint tiszta ellenzéki vármegye vonul be az országháza. A Hajduságról küldött 7 képviselő mind az ellenzéki oldalról küzd a nemzet igazaiért.

A szoboszlói papválasztás. Szoboszlóról írják: A hajdusoboszlói ev. ref. lelkészi állás betöltése tekintetében mai napon számos előkelő, független polgár és vezértériu értekezletet tartott, melyen egyhangulag a Szabó Antal balmazújvárosi lelkész jelöltségében állapodott meg, ki mint a város szülöttje s mint lelkész is a kiválóbbak közé tartozik. Szabó Antal nemrégiben vallastanár volt Szoboszlón s úgy szónoki képessége, mint szerény modoráért népszerű s kedvelt egyén lett a városban. Megválasztása érdekében a független polgárság sikra szállott már azért is, mert egyik ellenfele pénzzel és pálinkával dolgozik ellene. Ez tudomására jutott a polgárságnak s most óráról-órára nő a Szabó Antal pártja, kinek megválasztása minden valószínűség szerint nagy többséggel fog megtörténni. Szabó Antalt annyival inkább pártfogolja a szoboszlói közönség, mert független erzelmi lelkész.

Kivándorlás a megyéből. Hajduvármegyéből január havában összesen 41 egyén vándorolt ki. A legjava Hajdudorogról.

Ujabb kivándorlások. Február 1-én utlevelet kértek a vármegyén Hajdudorogról Kalapos Mihály, Pócsai Sándor, Tóth Mihály, Lakatos János, Kozák György, Hajduböszörményből Dombi Ferencz, Hajdusoboszlóról Weisz Lajos.

A berettyó-ujfalui leánykihásító feloszlata. A közigazgatási hatóságoknak vagy két esztendőn keresztül sok baja volt a berettyó-ujfalui leánykihásító egyesülettel. Zavarok és rendtelenségek egymást követték, s hatósági közbelépés akadályozta meg, hogy az egyesület tagjai nagyobb anyagi károsodást nem szenvedtek. A közigazgatási hatóságok elrendelték végül is a céljainak épenséggel meg nem felelő egyesület feloszlataát, egyhen elkészítették a vagyonfeloszlataási tervet is, a mely a befizetett pénzeknek legalább egyrészét biztosítja az egyesület tagjai részére. A feloszlataási tervet a belügyminiszter is jóvá hagyta, s erről tegnap Biharmegye alispánját leiratban értesítette. A belügyminiszter leirata azt jelenti, hogy sok sárréti szegény ember fogja visszakapni elveszöttnek hitt pénze egy részét.

Le akarja fejeztetni Tisza Istvánt.

Szvatkó Lajos berettyóujfalusi szabósegéd nevezetes instanciát terjesztett be Szmracsányi nagyváradi püspökhöz. Négy árkusra terjedő memorandumában arra kéri Szmracsányi püspököt, hogy eszközöljön ki részére a királynál audienciát; mert fel akarja világosítani a királyt Tisza István és pártjának országrontó bünei felől és ezért a legpéldásabb büntetést érdemli meg. Minthogy semmi kétsége nincs az iránt, hogy ő felségét sikerül meggyőznie Tisza István irtózatos büneiről, reméli, hogy reá fogják bizni a büntetés kimérését és erre nézve a következő javaslatokat szándékozik előterjesztetni:

1. Tisza István gróf ő felsége jóváhagyásával törvényesen fejeztessék le.

2. Családjának vagyona koboztassék el és számüzessék az országból.

3. Minden kormányparti képviselő, vagy akiről az derül ki, hogy a kormánypártra szavazott, hivatalvesztésre és fogházbüntetésre ítéltsék.

4. A jövőre nézve e hazában csak negyvennyolczas, vagy szoczialista elveket valló polgár türessék meg.

Nagyjában ezek Szvatkó uram nagy ivre terjedő honmentő indítványának főbb pontjai, a melyeknek megvitatása céljából Nagyváradon egy népgyűlést szándékozik összehívni s ennek kieszközlésére is Szmracsányi püspököt kéri fel a szegény szabólegény, a kit — ugylátszik — igen megzavartak a politikai izgalmak.

Megrágalmazott család. Lapunk január 20-án „Eifogott utonállók” czimén rövid hir jelent meg, amelyken Tóth Lajosné volt városi pénztárnokne megtámadásával kapcsolatban arról tételt említett, hogy a rablótámadást Magi Kálmán és fia, László követték volna el és a csendőrség előtt beösmerték, hogy hat év óta ők követték el az összes rablásokat, így Nagy Lászlóné és Nagy Demeter elleni

rablásokat is. A hírek, mint most sajnálatos értesülünk, **Magi Kálmán** és **László** fiára vonatkozó része *teljesen alaptalan*. A hírt Hajdunánásról levelezőlapon küldte be valami rosszlelkű ember felelős szerkesztőnk, ifjú **Móricz Pál** távollétében. A helyettes szerkesztő azon hitben, hogy a rendes levelező küldte, közölte a hírt, a melynek ismeretlen és — sajnos — talán már kinyomozhatatlan beküldője alaváló módon akarta megrágalmazni **Magi Kálmán** és **László** nevű fiát, akik távol állanak a fertelmes bűn gyanujától is, amit ezenel kötelességszerűen ki is nyilvánítunk, nehogy a sánda gyanu prédája legyen két ártatlan ember becsülete.

Nem megy Amerikába. A kívándorlás láza fogta el Hajduböszörményben **Vóna János** gazdát. Ki akart menni Amerikába. Megszerezte az utlevelet is, de megbánta a dolgot. Mégis csak jobb itthon, mint a tengeren túli idegenben. Az utlevelet visszaküldte a megyének.

Halálra ítélték a czárt.

Összeesküvések a nagyherceg ellen.

Az orosz forradalom fejleményei.

Oroszországban ropognak a katonai sortűzek, itt-ott hatalmas dördülés rázza meg egy egy palota falait, merénylet merénylet követ a czár és hóhérai jóvoltából. Egyszóval forrong a nép s bár a hivatalos közegek mindenáron sztrájkjuk szeretnék elnevezni a szabadság és alkotmány után áhítózó nép e mozgalmát — nyakukon az igazi forradalom, a legvéresebb fajtából.

A legutolsó táviratok egy újabb forradalmi összeesküvés felfedezéséről hoznak rövid értesítést.

Tropov tábornok pribékjei ugyanis Szent-Péterváron egy diákokból és munkásokból álló összeesküvést fedeztek fel, melynek tagjai a czárt és az összes főhercegeket halálra ítélték.

Tömeges bombamerényletek.

Berlin, február 2.

Trepov ur jelenti a czárnak, hogy a forradalom leveretett. Ugyanakkor Carszkoje-Szeloban felrobban egy bomba deszerencsére, vagy szerencsétlenségére! annak az embernek a kezében, aki a *bombát a kastély egyik földszinti szobájában, a czári pár hálószobája alatt el akarta helyezni.*

A bomba ugyszólván „megdöglött” és nagyobb kárt nem tett a czár hálószobájában, de rajtakapták a három forradalmárt és ma ők is, sok társukkal, köztük **Gorkij** is, várják Trepov ur ítéletét.

Trepov ur egyébként nem kellemes helyzetben van, csaknem ugyanakkor, amikor a czári párnak szánt bomba felrobbant, a *generál irodájában, közvetlenül az íróasztal alatt is felrobbant egy bomba és teljesen romba döntötte az egész helyiséget*, csak hogy a mindenható hóhérr akkor éppen a czári pár merénylői után nézett és nem volt a szobájában, tehát megmenekült.

Arról már moszkvai táviratok alapján írtam, hogy a Kreml ellen dinamitmerényletet követtek el.

Az Echo de Párisnak most azt jelentik, hogy *ez a merénylet Szergiusz nagyhercegnek volt szánva, de a bombavetőik vagy rosszul készi-*

tették bombáikat, vagy rosszul állították be azokat, mert minden robbanás előbb történik meg.

A bomba óriási kárt tett az épületben és emberekben egyaránt. Utána összeütközésre került a sor katonák és tömeg között és halott meg sebesült bőven van.

Azt is jelentettem már, hogy *Nolken varsói rendőrigazgatói meggyilkolták.* Egy itteni lapnak a Berliner Tageblattnak azt jelentik, hogy *Nolkent az irodájában ölte meg egyik hivatalnoka. Tőrrel szurta meg.*

Mindezekből látszik, mennyire igazak azok a jelentések, a melyek szerint a forradalom szünő félben van.

Halálra ítélt orosz ezár.

Szentpétervár, február 2.

Szentpétervár lakossága körében nagy izgatottságot kelt a hír, hogy Trepov egyik legügyesebb embere egy újabb összeesküvést fedezett fel.

Az összeesküvés tagjai csupa diákok és munkások, akik mindannyian résztvettek az utolsó utcai harcban — arra nézve tettek szörnyű fogadalmat, hogy az egész czári családot és az összes főhercegeket elpusztítják.

Legelőbb **Miklós** czárral akarnak végezni. Természetesen napról-napra egyre tűnnek el tömegesen a polgárok, kiket Trepov emberei hurczolnak el az összeesküvés gyanuja alatt.

Halálos merénylet a rendőrfőnök ellen.

Berlin, február 2.

(St.) Tegnap délelőtt újabb merénylet történt Odesszában, rálőttek **Golovin** rendőrfőnökre. A gyilkost nem tartóztatták le, az elmenekült, de mivel elv az, hogy semmiféle merényletnek büntetlenül maradni nem szabad, később elfogtak valakit, akire ráfogták, hogy ő a merénylő. A szerencsétlen embert minden tagadása dacára ki fogják végezni. Az sem igaz, hogy **Golovin** rendőrfőnök sebesülése nem veszélyes. A merénylő halálos sebet ejtett a rendőrfőnökön.

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 138. Bérlet 101-ik szám (B)
Debreczen, péntek, 1905 február hó 3-án:

A boldogság.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek: Achille Chateau Laplaute — Palágyi Lajos. Gilberte — Hahnel Aranka. Antinon Boig Gilbert — Csontos Gyula. Helene — P. Mensáros M. Caston — Iványi Antal. Chastenet — Sebestyén Géza. Mme Chastenet — Jeszenszky Irén. Mme Hottinberger — Arday Ida. Lucienne — Kovács Gizella. Iwonne — Rományi Mária. Ferdinánd — Halász Alfréd. Robert — Csiky László. Le Berge — Virágháti Lajos. Berjot — Seilágyi Aladár stb.

Holnap, szombaton, február hó 4-én, bérlet 102-ik szám „C”

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban.

Gorkij mellett.

Felhívás a magyar színészekhez.

Szerémy Gizella színművésznő, a nagyváradi színtársulat jeles tagja **Gorkij** mellett és érdekében a következő felhívást intézte a színészekhez:

Magyar színészek!

Szeretnek azzal az imponáló tollal és művészi tekintéllyel birni e pillanatban, amelylyel mindannyiunk fejedelemasszonya az utólrhetetlen és egyetlen **Jászi Mari** bir, hogy ne tudnátok ellentállni ez igénytelen soroknak, amelyet felhívásnak is alig merek nevezni. De hiszen, amit járattan asszony tollal kifejezni nem bírok, azt megérzi és megérti a ti minden nemeseért buzgón lelkesedő szívetek.

Gorkij, a mi **Gorkijunk** az orosz zsernokság hatalmában van. A hírlapok rémes híreihől már kihallatszik az akasztófa ácsolása. Ki akarják végezni! Meg akarják gyilkolni őt, aki a „Mélységből” kincseket hozott fel a művelt világnak és különösen nekünk színészeknek. Hallottátok-e ezt a rémséges hírt és ha hallottátok, ha valamennyien együtt elszörnyülködtek rajta, nem éreztétek e, hogy nekünk kötelességünk jajongó, könyörgő tiltakozásunkat fölemelni ezért a lánglelkű nagy szellemért, aki művei által minket is megnevesített.

Ne nézzétek le magatokat. Ti is vagytok valakik és együtt, egyesülten a ti, a mi szavunkat is meghallhatják talán ott, ahol olyan bő aratásu van a szörnyű halálnak, hogy egy **Gorkijt** is a tömeggel akarnak elirtani.

Emeljétek föl kérdő szavakat ő érette. Nem kell ehhez se színészkozgyűlés, se más hosszadalmas forma. Egy-egy távirat az Országos Színészegyesület tanácsához és meglesz köteles közbelépés, amelyben senki se legyen az érdem, de mindannyiunké a kötelesség.

Magyar színészek! Könyörögjünk mi is **Gorkijért!**

Szerémy Gizella.

Tévedések játéka. Shakesperének ez a helyzetkomikumon forgó darabja egyenesen az ellentétek és meglepetések gyors rohanásával érheti el azt e hatást, amelyet alkalomra kitűzött magának. A párbeszédnek eleven egymásba vágása, a mozdulatok gyors tempója ragadhatja csak a nézőt a tévedéseknek abba a zürzavarába, melyet a két **Antipholus** egyformasága kavart. S mit csinálnak a mi színészeink? Debreczeni zzeles léptekkel méregé tik a nagy színpadot, öles taglejtésekkel kísérik módos szűnőtekkel bélelt beszédöket, várják a sugó sugalmait és üres arccal néznek a nézők szemébe. Csendes álmatagság borong a klasszikus diszletek fölött. Nehezen forognak a nyelvek a szokatlan, versbe kovácsolt sorokon. Ha **Farragó** és **Iványi** nem lendítenek kicsit a dolgon, az unalom kates játékát játszásk színészeink. Legőbben nem is tudják szerepöket. Így megrontani kár Shakesperének akármelyik darabját.

O. G.

Csiky László jubileuma e hó 12. vasárnap este **Wallenstein halála**, Schiller tragédiája. E nagy szabásu classicus darabnak a próbáit **Makó Lajos** vezeti az ő nagy szakavatottságával és az ő vezetése mellett az egész drámai személyzet részt vesz ez előadásban, hogy mennél méltóbb legyen ez est sikere.

A czinszerepet **Csiky László** játssza, aki kétségtelenül, egyik legszebb alakításával fogja meglepni a közö-

séget, a többi szerepek, Palágyiné, Jeszenszkyne, Arday Ida, Palágyi, Csontos, Faragó, Sebestyén, Krémer kezeiben vannak. Előadás előtt lesz a hivatalos ünneplés a melyre a színházi bizottság, a sajtó és a művészet iránt érdeklődők meghívotnak. E színházi ünneplés 7 órakor fog lefolyni. A bizottság részéről Oláh Károly, a társulat részéről Makó Lajos fogja üdvözölni a művészt. Az ifjuság részéről is lesz üdvözlés.

Előadás után társas összejövetel lesz az Angol Királynő termében, a hova szintén a legnagyobb részvétel kéretik. Az összejöveteli iv Faragó Ödön, társulati tagnál van, a ki szívesen vesz előjegyzést a gyűjtő-ívek a város legelőkelőbb vezető férfiai kezében vannak s így előre látható, hogy ünnepeltetés úgy erkölcsileg, mint anyagilag a művészhez méltó lesz.

Az elnémult harangok. Szombaton tartják a főpróbát Rákosi Viktor és Malonyay Dezső 4 felvonásos színházijátékából, melynek a címe „Elnémult harangok”. A színházijáték meséje Magyar-Garabán játszik. A darab vezető szerepeit P. Menszáros Margit, Patágyi Lajos, Sebestyén Géza, Csiky László és Faragó Ödön játsszák. Az „Elnémult harangok” vasárnap esti premierjére jegyek mártól kezdve előre válthatók.

Az orosz dalosok. Nadija Slavianska orosz daltársulata kedden színpadra hozza az „Orosz-Bojár házasság a XVI. század végén” című történelmi népszínházijátékát, mely 7 képből áll. A képek címei a következők: 1. kép: „Örökségi viszály”. 2. kép: „Leánymulatság, menyasszonykérés”. 3. kép: „Nászmenet”. 4. kép: „A völgyény bucsuja”. 5. kép: „A menyasszony bucsuja”. 6. kép: „Lakodalom”. 7. kép: „Nemzeti táncok”. A 26 magán és karének számból álló népszínházi zenéjét Dutsch szerzelte.

Fejnélküli holttest a sineken.

Az angyalföldi titokzatos gyilkosság.

Budapestről írják: A reggeli lapok közölték, hogy az angyalföldi vasúti átjárónál az egyik pályán egy női holttestet talált a sineken. Az asszony vagy öngyilkossági szándékból feküdt a sinekre, vagy véletlenül ütötte el egyik vonat.

Ugy látszik sem az egyik, sem a másik feltevés nem felel meg a tényeknek, hanem *titokzatos gyilkosság történt és a rendőrség ebben a harmadik irányban már szigorú vizsgálatot indított, amelyről tudósítónk ezeket jelenti:*

A hajnali órákban Vadász József pályán a Hungaria-uti átjárónál egy asszony holttestét talált a sineken.

Az asszony ruházata után ítélve paraszt asszony lehetett, javakorbelti, 30—35 esztendősnő, de a feje teljesen szét volt roncsolva és a teste is darabokra volt vágva.

Kezdetben a pályának, aki azonnal jelentést tett a rákosi állomásfőnöknek, úgy tetszett, hogy az asszonyt valamelyik vonat gázolta el, de *vérvizsgálatot talált a pályatesten túl is és ez azt a gyanút keltette benne,*

hogy az asszonyt előbb meggyilkolták és csak azután helyezték a sinekre.

Az állomásfőnök telefonértesítésére a központi ügyelet rendőrtiszt a vizsgálóbizottsággal kiment a helyszínre, a rendőrorvos azonban nem tudta megállapítani, vajjon a vonat roncsolta össze az asszonyt, vagy baltával vagdalták szét?

Tény az, hogy az éjjel és hajnalban bejött vonatok vezetői, fűtői és személyzete semmiféle akadályt, vagy elgázolást nem vettek észre.

Az asszonyt a környékbeli emberek nem ismerik, ruházata után ítélve palotai menyecske lehetett.

Társas-élet.

A Zoltánok. — A két Héderváry. — Bő istenáldás.

A választások rendezésével Tisza és Zoltánokat akarta főképp kipusztítani. Elérte pedig azt, hogy a multbeli két Zoltán helyett most van hét, még pedig:

Lengyel Zoltán,
Pap Zoltán,
Brázay Zoltán,
Deésy Zoltán,
Szilassy Zoltán,
Szakács Zoltán,
Vermess Zoltán.

Mig ellenben Tisza István elszínt Gézái közül alig egy-kettő keresi most a régi gazdáját.

A király fogadja Khuen Héderváry grófot, aki régóta igen kedves embere neki s az audiencia végén így szól hozzá:

— Kedves gróf, azon mégis örvendek, hogy az én kerületemben, Gödöllőn — bárha függetlenségi programmal — önnek egy rokonát választották meg: *Hédervári Lehelt.*

Khuen-Héderváry gróf zavarba jön, de hamarosan föltalálja magát és keserű mosolylyal feleli:

— Felséges uram, köszönöm kegyességét. Az új gödöllői követ ugyan Héderváry, de nem Khuen, hanem — *Kohen* . . .

A „Kolosvári Napló” emlékezik meg ezen bő istenáldásáról:

„Bőven megáldotta az ég, — írja a riporter — Csiki Jánosné 31 éves férjes asszonyt, aki a Berek utca 23. szám alatt lakik: a mult hónapban, 28-án két leánynak és egy fiúnak adott életet. A leányok ma is egészségesek, Viktoria és Anna nevet kaptak a kereszttségben, mig a kis fiu elhunyt.”

A hírhez még csak azt a kommentárt fűzzük, hogy ha Csikiné véletlenül francia allampolgár neje, ugy becsületrendet kapott volna a bravuros szülésért.

UJDONSÁGOK.

A földmivélsügyi miniszter leirata.

— A debreczeni gazdasági egyesületnek. —

A földmivélsügyi miniszter gazdáinkat érdeklő következő leiratot intézte a debreczeni gazdasági egyesülethez:

Mult évi december hó 20-án 185. szám alatt kelt felterjesztésére értesitem az egyesületet, hogy a debreczeni gazda-

sági tanintézetnél február hó 11—25-ig megtartandó gazdasági gyakorlati vizsgák vizsgálóbizottságába az egyesület javaslata alapján rendes tagokul Huttlesz Kázmér lotenyészési bizottsági elnök, Király József bérlő és Udvarhelyi Géza városgazda, póttagokul pedig Muraközy Aladár, ifj. Kertész János és Papp György urakat kérem fel.

Felhivom az egyesületet, hogy erről a nevezetteket a mellékelt vizsgaszabályzat egy-egy példányának megküldése mellett azzal sziveskedjek értesíteni, hogy a vizsgázók névsorát és vizsgálat beosztását a nevezett tanintézet igazgatósága fogja nekik megküldeni.

A póttagokul felkért vizsgálóbizottsági tagok a vizsgára csak az esetben fognak meghívotni, ha a rendes tagok valamelyike a vizsgán való megjelenésben akadályozva lenne.

Budapest, 1905. január hó 21-én.
Tallián.

Az iparkamara közgyűlése.

— Február 9. —

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara február hó 9-én, csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanácstermében (Piac-utca 69. szám) rendes közgyűlést tart. A napirend tárgyaiból kiemeljük a következőket:

I. Elnöki előterjesztések: Keresk. miniszter elismerése. Sesztina Lajos kitüntetés és halála. A magyar állam czimerének használata iparcikkiken. A fegyver-ipar. Közös hadsereg és honvédség bakkancs szállításai. Vasúti menetrend változások és motormenetek. A kamara Hatvan-utcai házának eladási ügye. Államsegélyes kérvények. A pénztár és illetékezelés megvizsgálása. Panaszok a budapesti iparpártoló kiállítás ellen. A világitási kiállítás Debreczenben. Mezőturi csizmadia, cipészek és szabók kérelme vándortanfolyamért.

II. Titkári jelentés az ügyforgalomról.

III. Miniszteri elintézkedések a kamara fölterjesztéseire. A takarmányszállítási kedvezmény kiterjesztése. A hadsereg élelmezési szükségletének biztosítása. Kőművesek és ácsok hatásköri viszálya. Államsegélyes kérvények elintézkése.

IV. A kamara 1905. évi költségvetése.

V. A kamara 1904. évi zárószámadatai.

VI. Ipari munkások állami jutalmazása.

VII. A kamara állandó bizottságainak megalakítása.

VIII. Szoboszló r. t. város házalási tilalma.

IX. és X. Szolnok és Bősörmény város kéményseprési szabályrendelete.

XI. A cukor-határidő üzlet a tőzsdén. (Lusztig Károly belteg beadv. nya.)

XII. Vásárok, — vámok, — helypénzek. Hajdusámson község országos vásárai. Hajdúvármegye és Jásznagykunszolnok vármegye helypénzszabályzata. Besenyszög hetivására. Dombrád község hetivására. Kapnikbánya orsz. vásárai.

XIII. Társamarak megkeresései. Keresk. és iparosok az adókövető bizottságokban. Fogyasztási szövetkezetek italmérési, dohány és sóárulási joga.

XIV. Gyári betegsegélyező pénztár Beregszászon.

XV. Husárok szabályozása Ujfehértó, Vaj és Eör községekben.

XVI. Tiszaroffi sütőmesterék panasza.

XVII. Kézizálog-kölesön ügyek: Nyiregyháza, Técső, Karcagon.

XVIII. Kérvények kamarai segély iránt. (Debreczen, Szolnok) 1. A debreczeni iparossegédek szakrajz tanfolyamának kérelme. 2. A szolnoki kereskedő segédek továbbképző tanfolyamának kérelme.

XIV. Indítványok.

**— 300 ezer koronás végrende-
kezés.** Az áldott emlékü nagyasszony,
néhai özvegy Hegyi Mihályné urnő
végrendeletét felbontották, amely sze-
rint (most már a részletekkel is szol-
gálhatunk) Hegyiné nagy vagyonát ugy-
szólván teljes egészében jótékony célra
hagyta.

Általános örökösévé az E. M. K. Egye-
sületet, a Protestáns Irodalmi Társaságot
és a debreczeni kollegiumot tette. Ezek
hármán egyenlő arányban részesülnek az
örökségben olyanformán, hogy a különféle
hagyományok bevétele után megmaradt
vagyon jut ezeknek. A rokonságának —
személyek szerint részletezve — 54.600
koronát hagyott. Ezen kívül a rokonainak
adta a békényi határban levő 600 holdnyi
földjét. A végrendelet szerint a követke-
zőképen részesülnek az egyes intézmények
a Hegyiné örökségéből: A létesítendő deb-
reczeni egyetem 40 ezer, a kollegiumi táp-
intézet 4 ezer, kollegiumi ösztöndíj 4 ezer,
kollegiumi szegény tanulók segélye 4 ezer,
főiskolai kántus 2 ezer, tiszántúli egyház-
kerület segélyalapja 4 ezer, debreczeni
felsőbb leányiskola 20 ezer, debreczeni
iparos ifjaknak 1000, a Csokonai körnek
1400, az országos gazdasszonyok egyetel-
nek 1000, írók és művészek egyesületé-
nek 1000, a budapesti tud. egyetem ösz-
töndíj alapítványára 4000, a debreczeni
önkéntes tűzoltóegyletnek 400, a Kárpát-
egyletnek 400, az Emléknek 2000, a szil-
ágysomlyói ref. egyháznak 2000, ugyanot-
tani nőegyletnek 400 és a szegényalapra
400, a halála alkalmával a szilágysomlyói
szegények között kiosztandó 200 koronát.
Az ónodi, bolyoki és a téglási ev. ref.
egyházaknak 600—600, a békényi ref.
egyházak pedig 4000 koronát hagyott. A
végrendelet meghagyja, hogy a végrende-
let végrehajtói — gr. Tisza István, Medve
Kálmán és Balogh Ferencz — intézked-
jenek, miszerint szépségi menházat épít-
senek, melynek ezéjaira huszezer koronát
hagyományozott. A jöttelknél nem feled-
kezett mag a nagy lélek semmiről. Tizen-
hatezer koronás alapítványt tett arra a
célra, hogy annak kamatait évenként
felváltva egy szilágysági, egy szabolcsi és
egy debreczeni szegény leánynak adják.
Ennek „nagyasszonyi hozomány alap-
” címet ad a végrendelet. Az ilyenformán
különböző célra adott kétszázkilencven-
ötezerkétszáz koronán kívül szól a vég-
rendelet az elhunyt keresztgyermekaitől
is. Végül intézkedik Hegyiné a magán-
pénztárában levő idegen nevekre szóló
takarékkönyvekről is. — Ezeket azokra
hagyja, kiknek a nevére a könyveket vál-
totta és akik számára az összegeket el-
helyezte. A hivatalos leltárosás e hónap
7-én kedden kezdődik.

— Új nagyváradi kanonokok.
A nagyváradi székes-káptalan két stallumát
töltötte be ismét a király, a mint azt a hi-
vatalos lap egyik legközelebbi száma jelen-
teli fejta. A két új kanonok Nogely István,
az Immaculata intézet igazgatója és Spett
Gyula gyomai plébános.

— Világítási bizottsági ülés. A
város világítási bizottsága csütörtökön
delután Körner Adolf tanácsnok el-
nöklete alatt ülést tartott. Debreczeni
Jenő gázgyári igazgató bemutatta a
deczember havi mérleget, amely ked-
vezően záródott. Az új tisztító készü-

lékekre a pályázat lejárván, felbontot-
ták a beérkezett ajánlatokat. Beérke-
zett öt ajánlat és pedig a Schlik, Da-
nubius és Elster, a berlini Anhalter
és a Pintsch-gyárak ajánlatai. Ez utóbbi
a legolcsóbb, 15.500 korona. Bolcz
Keresztély szakértő is ez utóbbi aján-
latot találván a legkedvezőbbnek, a
bizottság is ennek elfogadása iránt
tesz javaslatot a tanácsnak. A gázgyár
kiadásai egyébként a költségvetési elő-
irányzatban találnak fedezetet.

— A Csokonai színjáték iránt,
melyet szombaton és vasárnap délután meg-
ismételnek a kollegium tógátus diákjai:
mind nagyobb az érdeklődés. A szombati
előadásra már jóformán elfogytak a jegyek
előjegyzés útján. Azért, akik szombatról el-
maradnának: vasárnapra biztosíthatnak hely-
et maguknak. Debreczen város tanácsából
ma a következő felülfizetések jöttek: K.
J. 4 korona, dr. Magoss György, Körner
Adolf, Oláh Károly, Szabó Kálmán, Király
Péter, Csóka Sámuel, dr. Varga Elemér,
Bészter Károly 1—1 korona. Felülfizetésük-
et köszönettel nyugtázza a rendezőség.

— Foltényi bácsi nagybeteg. A
régiből debreczeni színészvilágnak, a
Blaháné tavaszkorának híres, elegáns
énekesé, **Foltényi Vilmos**, a debre-
czeniék szeretett Foltényi bácsija, nagy
beteg. Fiatalságában tenyerén hordozta
ez a város a vérbeli magyar művészt;
hogy odahagyta a világot jelentő desz-
kákát s megnövesztette bajuszát: még
közelebb vették szívükhöz az embe-
rek. Becsülték benne nemcsak a derék
művészt, hanem az állandóság ritka
emberét is. Egész élete itt zajlott le,
a nagy alföldi városban. És most a
múlандóság kiterjesztette fölötte fekete
szárnyát . . . Foltényi bácsi nagyon
rosszul van. Sokszor játszott a szín-
padon sokfajta halál, ott csak úgy
komázott véle; nem tudjuk: most
vajjon diadalmasan kerül-e ki a fekete
angyallal vívott szomorú küzdelméből?

**— Félévi vizsga a közigazgatási
tanfolyamon.** A debreczeni közigazgatási
tanfolyamon most értek véget a félévi vizs-
gák. A jegyzőjelöltek három nap alatt 6
tantárgyból vizsgáztak le. A vizsgálat ered-
ménye jó. Török Ferencz és Griács Péter
jelesen vizsgáztak, míg 7 jelölt a február
végén tartandó részleges javító vizsgálatra
utasítottak.

— Meghaltak. Nagy Lajos ev. ref.
19 hónapos csecsemő, Palóczy Eszter ev.
ref. 12 éves gyermek, Kovács Józsefné Győri
Juliánna ev. ref. 69 éves női ruhavarrónő,
Borbély Zsuzsánna ev. ref. 53 éves hajadon,
Czegledi András ev. ref. 48 éves sertéske-
reskedő, Domján Bálintné Domján Klára ev.
ref. 72 éves magánzónő, Bereczki Juliánna
ev. ref. 18 éves hajadon házi cseléd, Ember
Károly ev. ref. 44 éves napszámos.

— A függetlenségi párt bálja.
A debreczeni függetlenségi és 48-as párt
1905. évi február hó 17-án, szombaton az
„Arany Bika” szálló disztermében rendez-
endő zártkörű táncvigalmat vendez. Kez-
dete este 8 órakor. Belépti-díj személyen-
ként 2 korona. — Felülfizetések hirtapilag

nyugtáztatnak. Jóízű ételek és italokról gon-
doskodva lesz. Jegyek előre várthatók a
„Függetlenségi kör” helyiségében és este a
pénztárnál. Márton Imre elnök, Harangi
Sándor alelnök, dr. Fejér Ferencz ügyész,
dr. Bacsó Dezső jegyző, Kertész János
jegyző, Kertész István pénztáros, Csobán
József pénztáros. Rendező bizottsági elnö-
kök: B. Nagy János és L. Nagy Bálint.
Rendező bizottsági tagok: Bekenyi Péter,
Török Bálint, Varjas János, Juhász Ignác,
Zöld János, Erdei Ferencz, dr. Varga Lajos,
Böszörményi Mihály, Pethő István. A ren-
dezőség: Alföldi Béla, Bányai Péter, Barcza
Barna, Barna István, Balogh János, Benze
Mihály, Boldogh Sándor, Both János, Csi-
szár István, Csobán József, ifj. Csobán István,
Dávid Mihály, Gombos Gergely, Harangi Sán-
dor, Hajnafi Ferencz, Herczeg János, Horkay
Lajos, Horváth Ferencz, Horváth Gábor,
Juhász Ferencz, Dr. Kocsár Gábor, Dr.
Király Péter, Kéki József, Kecskés István,
ifj. Kecskés István, Kecskés János, Kecskés
József, Kertész Mihály, id. Kertész István,
ifj. Kertész István, Kertész János, Kertész
Imre, Kertész László, Kertész Lajos, Kertész
András, Kardos Ferencz, S. Kovács Fe-
rencz, Kovács István, Kalmár Ignác, Kerék-
gyártó József, Komlóssy Imre, Kelemen
Gábor, Kálmán József, Kaszás István, Mé-
száros József, Nyilas János, Ormós Lajos,
Polgári Márton, ifj. Pósalaky Mihály, Piros
István, ifj. Sarkadi József, Salánki Ferencz,
Sárga Imre, Szathmári János, Szathmári
József, Szilágyi Ferencz, Szöllösi Sándor,
Szilágyi Lajos, Szabó István, Sz. Szabó
László, Szöke János, Tóth Sándor, Vályi
Nagy Gusztáv, Varjas Bálint, Varga Béla,
Varsányi Imre, K. Vértési István, Vértési
István, ifj. Veréb Lajos, id. Zöld János.
Táncrendezők: Schaf János és Schaf Fe-
rencz. Bálrendezők: Tóth Gergely, dr. Varga
Lajos, Salánki Mihály.

**— Csokonai-ünnepély a főreál-
iskolában.** A debreczeni állami főreál is-
kola „Petőfi” önképzőköre Csokonai Vitéz
Mihály halálának száz esztendő évfordulója
alkalmából folyó hó 5-én vasárnap délelőtt
1/2 11 órakor ünnepélyt tart, melyre a szives
érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívja
ez Önképzőkör. Az ünnepély műsora a kö-
vetkező: 1. A tihanyi ekhóhoz. Előadja az
ifjusági énekkar. 2. Megnyitó beszéd. Mendja
Kardos Albert az Önképző kör vezető ta-
nára. 3. Csokonai. Ünnepi költemény V.
Nagy Gusztávtól, szavalja Berger Béla VI,
oszt. t. 4. Emlékbeszéd. Mondja Spitzer
Sándor VIII. oszt. t., az önképzőkör elnöke.
5. Lavotta első szerelme. Kisérettel előadja
Lókodi József VIII. o. t. 6. A tihanyi ekhó-
hoz. Szavalja Pap József VII. o. t. 7. A lé-
lek halhatatlanságáról. Érlekezés irta s fel-
olvassa Petrigalla Péter VIII. o. t. 8. Rész-
let a Béka egérharczból. Szavalja: Vajda
Jenő VI. o. t. 9. Magyar dalok. Előadja az
ifjusági zenekar.

— Üdvözet Mandsuriából. Ami-
kor az orosz-japán háború kitört, a nagy-
hatalmak egymásután küldötték el katonai
attaséikat a harctérre, hogy a háború bor-
zalmaiból levonják a tanúságokat s az egyes
államok hasznát vegyék ezeknek a tapaszt-
alatoknak. Magyarországból Csicseri alez-
redes, a 48 ik gyalogezred egyik zászlóal-
jának parancsnokát küldték ki a harctérre
tapasztalatokat gyűjteni. Az alezredes, a
mikor neki indult a nagy utnak, magával
vitte tiszt szolgáját, egy Kovács János nevű
alföldi parasztiut. A bátor magyar baka
jókedvvel vágott neki a nagy utnak s hü-
ségesen kísérte mindenfelé. Közben, ha sze-

10 forint készpénz vásárlásánál

Wallerstein Fülöp fiai

női divat és vászon üzletében

INGYEN!!

életnagyságu kép.

Az árak olcsóbbak mint bárhol.

Az életnagyságu kép gyönyörű kivitelű és semmit nem kell ráfizetni.

rét tehette, levelezőlapokat küldött hazájába ismerőseinek. A sok hazaküldött üdvözlés közül egy Nagyváradra is került. Kovács János egyik unokatestvére Péterfi szakaszvezető a nagyváradi helyőrségben szolgál. Tegnapelőtt kapta meg rokonának üdvözlését Mandsuriából. A levelet a japán tábori posta expedíálta Nagasakiba, innen jött Európába. Iromba betűkkel jelenti Kovács, a vitéz baka unokabátyjának, hogy bár Mandsuriában hideg van s az ágyudörgés ugyan csak mindennapi zaj, azért ő is, meg a gazdája is jól érzik magukat. Csak egy dolognak érzi hiányát a Mandsuriába szakadt magyar fiú és ezért ezúron panaszodik. Nem lehet dohányt kapni s az a táj tékpija, a mit feltű gonddal őrzött a nagy uton, a ládájába került. A magyar baka szenvedését őszintén sajnálja a nagyváradi szakaszvezető — de nem tud segíteni rajta, mert szűz magyar dohányt szállítani Mandsuriába ez idő szerint bajos dolog.

— **Az öngyilkos sertéskereskedő.** A tönkrejutása miatt szerdán öngyilkossá lett *Czegledi* András 48 éves sertéskereskedő. A jobb halántékába lött és halálos sebével órákig vergődött, míg a halál megváltotta a szenvedésektől. Ma fogják temetni a hajnal utca 5. sz. a. gyászházban. A mélyen sujtott, szerencsétlen család iránt általános a részvét.

— **Batyubál.** A debreczeni Csapó-kerti Függetlenségi és 48-as Olvasó-kör 1905. évi február hó 4-én, szombaton, a Csapó-kerti fiúiskola helyiségében, saját pénztára javára Batyu-mulatságot tart. Belépti díj személyenként 1 korona, mely egy fél liter bor ingyen való elfogyasztására jogosít. Az iskola udvarán Laczi konyhák lesznek felállítva. Jegyek előre váltatók: Csáthy Károly, László Albert urak könyvkereskedésében, Sövényi István ur férfi szabó üzletében (Szent-Anna-u.), Somogyi István ur fodrász-üzletében (Csapó-utca), a csapó-kerti fűszerkereskedésekben, a rendező-bizottsági tagoknál és este a pénztárnál. Zonész: ifj. Lakatos József jóhírű zenekara. Felülvezetések, tekintettel a jótékony célra, köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 7 óra-ko. Tánccal reggelig!

— **Adomány.** Egy orvosnál ott felejtett 2 korona 50 fillért nyugtáztunk. Ezen összeget az adományozó által rendelt hat gyermekes szegény asszonynak fogjuk ki szolgáltatni.

— **Tilos koldulás.** Kopp Ferenc péklegény állás nélkül lévén, az utcán koldult. Bekísérték a szerencsétlent.

— **Betörés.** A rendőrségen panaszt emelt özvegy Molnár Józsefné Jókai-utca 9. sz. a. lakosnő, hogy hajnali 1—2 óra közt a száraz malmában betörő járt és ott a köleskását megdézsmálta. A betörő az ablakot törte be előbb és így követte el a betörést. A kár 32 korona.

— **Tolvaj hetes.** Schwarcz Ignáczné nyugoti-utca 32. sz. a. lakos panaszt emelt Sipos József hetese ellen, hogy az tőle 75 zsákot 35 korona értékben ellopott. Az enyves kezű hetest éppen akkor érte tetten, a mikor fél zsák lisztet akart elemelni. A házi tolvaj ellen az eljárást megindították.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról-napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan rendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert Erős Jakab kávészolgálat gondoskodik.

x **A világ legjobb lapja a „Karikás”** s mégis csak 62 és fél krajczár negyedévre. Egyes szám ára 5 kr. Mindenütt kapható.

x **Báli legyezők, illatszerek, szappanok, fésűk, hajtűk, kefék, ugyszintén mindenféle pipere-czikk különlegességek igen olcsón kaphatók Mentze Henrik ujdonságok áruházában.**

x **Szőlőművelés.** Már többször volt alkalom megemlékezni a **Nagyöszön** létesített **Milánium-telep** szőlőültetvényéről, a nagyszentmiklósi, knezi és pakácsi fiókokkal. Királyi közjegyzői okiratokkal kimutattuk annak terjedelmét, üzemképességét, nagyságát, forgalmát és megbízhatóságát. Igazi fogalma ezen mintatelepről csak annak lesz, ki személyesen szerez meggyőződést ezen szőlőiskola nagyszerűségéről. Az 1896-ik évben még csak 200 négyszögöl nagyságú kísérleti telep volt — amint arról mi is személyesen meggyőződünk — Buding Károly teleptulajdonos oly mintatelepet létesített, amelyhez hasonló kiterjedésű és berendezésű szőlőiskola széles ez országban — sőt még az ország határán túl is — nem létezik. Ott találjuk a fajtisztai óriási anyatáblát, az ojtványiskolákat, dugvány- és zöldajtványiskolákat, a gyönyörű, szebbnél-szebb termőszőlőkkel. Rend, pontosság és osz mindenben. Ott a szociális kérdés is gyönyörű megoldást nyer. Ezer és ezer munkásnak kap állandó foglalkozást, ami másként nem is lehet, ha elgondoljuk, hogy évente 15—20 millió számra természetnek amerikai vadveszők, gyökerek, zöldajtványok, dugványok és gyökerek szőlőültvények. Amerikai rendszer szerint nagyszerű vízemelővel, szélmotorokkal és vízművekkel az összes iskolák keresztül-kasul ártézi kutak módjára földalatti vízvezetékekkel vannak ellátva és így a szárazság — amiben tavaly nekünk is nagy részünk volt — eme iskolákban hatalmát nem éreztetheti. Ezen gyakorlati és gyönyörű berendezés órási összegeket emésztett, fel, de van is reményünk hozzá, hogy a szőlőszet iránt érdeklődők csakis ott fogják szükségletüket beszerezni ami mindenestre oly kerttulajdonosok saját érdeke is, kik szép, egészséges, fajtiszt és tartós szőlőszeti termények és szőlőültvények birtokába akarnak jutni. Amint a Buding Károly teleptulajdonos által szerkesztett képes nagy árjegyzékből — amely árjegyzék nagy szőlőszeti mű számba vehető — mi is meggyőződést szereztünk, az árak is olyan alacsonyok, hogy azok olcsóság tekintetében minden más hasonló vállalatú teleppel a versenyt felvehetik.

x **Kiváló alkalom** kínálkozik a ruhaszöveteket és rőtös árukat vásárló közönség számára. Ugyanis a Debreczen és vidékén legjobb hírnévnek örvendő „Mara-dék áruház” átköltözés miatt raktáron levő árni mesés olcsón árusítja Piac-u. 19. sz. a. Tisza palotával szemben.

Mi az újság?

Az első zsidó alispán. Makórol jelentik azt az érdekes hírt, hogy Csanád vármegye a legközelebbi időben új alispánt kap s ez az alispán valószínűleg zsidó felekezeti lesz. Ugy áll a dolog ugyanis, hogy az eddigi alispánt dr. Návay Lajost dissidens programmal képviselővé választották s az ő helyére a legbiztosabb jelölt Dózsa Sámuel megyei főügyész, aki a bizottsági tagok és a vármegye egyértelmű bizalmát bírja. Dózsa Sámuel pedig ez idő szerint „rendezetlen felekezeti viszonyok” közt leledzik s így valószínűleg **első zsidó alispánja lesz az országnak.**

Majláth püspök bibornok. Milanóból jelentik, hogy a „Corriere della Sera” vatikáni levelezőjének értesülése szerint a pápa Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspököt, ki a Vatikánban persona gratissima, bibornokká fogja kinevezni. A kinevezés, ha a magyar kormány részéről nem ütközik akadályokba, a legközelebbi konzisztóriumon meg fog történni.

Fejlesztés agyonvert pénzügy-nök. Mint aradi tudósítók jelenti, ott tegnap megdöbbentően kegyetlen rablógyilkosság történt. Eddig ismeretlen tettesek

ugyanis a város legforgalmasabb helyén levő Boros Béni-tér egyik házában Klonda Péter bankbizományost a legnagyobb kegyetlenséggel agyonverték akként, hogy a koponyáját valóságos darabokra vagdalták egy fej zévell A vakmerő gyilkosság a déli órákban történt és körülményeiből ítélve hosszú müve lehet. Az aradi rendőrség erélyesen kutat a gyilkosok után. Az áldozat fiatal özvegyet és két kls árvt hagyott maga után.

A pápa megfenyegette Magyarországot.

Egy bolondos hír

Egy bolondos, képtelen hírt közlünk itt, mely a római pápát fogadatlán prókátorként akarja feltüntetni.

Ugyanis egy olasz újság írja, hogy a napokban több magyar püspök fordult meg Rómában, hogy ad limine látogatáson tisztelegjen X. Pius pápánál. Köztük volt Mailáth gróf erdélyi püspök is.

Azoknak a beszélgetéseknek és tanácskozásoknak során, melyeket a magyar püspökök a pápával és más előkelőségekkel folytattak, mindannyian elkomorultaknak látszottak azon a veszedelmes fordulaton, amelyet Magyarország politikai helyzete vett s amelynek az iménti választások igen komoly jelei.

A Vatikán el nem mulasztotta, hogy bölcs tanácsot adjon a legutóbbi események tekintetében. Figyelmeztette a püspököket arra, minő fenyegetővé és veszedelemmel teljessé fejlődhetik az a mozgalom, melylyel a magyar ellenzéki pártok — és sorai-ban a katolikusok pártja is — az Ausztriától való elszakadást és a teljes autonómiát követeli.

Egy előkelő személyiség — némelyek szerint maga a pápa — a következőket mondta:

— Vigyázzon Magyarország, nehogy Lengyelország sorsára jusson, amely éppen belső meghasonlottsága következtében nem tudott megmenekülni a feldarabolástól.

TÁVIRATOK.

Bonyolult politikai helyzet.

Budapest, február 2. A szövetség ellenzék elhatározta, hogy **előre a közös programpon-tok alapján együtt marad.** Ez a szabadelvű-párt teljes és végleges bukását jelenti. A szövetség ellenzék közös program-pontjai a következők:

1. Parlamenti reform a választói jog kiterjesztésével, a kerületek új és arányos beosztásával.

2. Az önálló vámterület.

3. A magyar vezényleti nyelv behozatala a közös hadsereg magyarországi ezredeiben.

Ezen program alapján alakulhat csak kormány, amelyben két miniszteri tárczát kapnának a 48-asok. A belügyi tárczát kapná Gulner Gyula,

a volt belügyi államtitkár, a kereskedelmi tárczát pedig Kossuth Ferencz. A katonai kérdés egyelőre teljesen a háttérbe szorult.

Az oroszok nagy vereségei.

London, február 2. Kuropatkin támadása teljes sikert aratott. A fő hadsereg visszavonulása azt a benyomást kelti, hogy az orosz hadsereg egész Mukdenig vonul vissza. Az oroszok vesztesége január 15—29-ig 36—42.000 ember, a japánoké 7000. A Hun folyó melletti ütközetben 10.000 orosz esett el.

Az orosz forradalom.

Petervár, február 2. A forradalom egyre terjed az ország felső részében. A hatóságok a nép dühét mindenfelé a zsidóságra akarják irányítani, hogy a zsidóságon kitombolhassa magát a népharag. A zsidóság halálos rettegésben várja a fejleményeket.

Petervár, február 2. Trepov rémuralma már kezdetét vette. A haditörvényszék 62 elfogottat halálra ítelt. Az ítéletet három nap múlva végrehajtják. Ugy hiszik, hogy a halálra ítélték közt van Gorkij is.

Közgazdaság.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése. Budapest, 1905. február 2.

Ünnep miatt a tőzsde zárva maradt, Amerika csökkenéssel olcsóbb árfolyamokat jelent.

1905. októberi buza	17.16.—18
1905. áprilisi buza	19.60.—62
októberi rozs	13.84.—86
1905. áprilisi rozs	15.42.—44
októberi zab	12.04.—06
1905. áprilisi zab	14.04.—06
1905. májusi tengeri	14.78.—80
juliusi	-----
szeptemberi tengeri	2240.—50
1905. augusztusi repce	-----

A szalárdi véres merénylet.

A kormányparti kortesekre belöttek az ablakon.

Tegnap este merényletet követtek el a szalárdi kaszinó urai ellen. A Hinzinger Gusztáv nagyvendéglőjében levő kaszinóban este 7 óra tájban vidáman kártyázott egy társaság: Tóth Mihály földbirtokos (Tóth László képviselőjeiölt testvérbátyja) Bartsch Artur takarékpénztári pénztáros és Ertsey Kálmán tb. főszolgabíró. A kártyásoknak Árvay Dezső takarékpénztári főkönyvelő, Kelemen József főszolgabíró, Középegy Elemer földbirtokos és Márkus István járási számvevő kibiczelt. A java játék közben fél 8 óra lehetett, iszonyu dörrenés rázta meg a társaságot. Az ablak csörömpölt, a szoba megtelt füsttel, a lámpa elaludt. Mikor az urak meglepetésükből felocsudtak, rémülve látták, hogy Bartsch Artur véres fejjel tántorog az ajtó felé s Árvay Dezső arczából is csurog a vér.

Hamarosan megállapították, hogy merénylet történt. Az ablakon belöttek a kaszinóba, s a golyó Bartschot nyakszirtin, a hozzáhajló Árvayt pedig bal arczán találta, az előbbi igen veszedelmesen. A csendőröket azonnal értesítették a dologról, de egész éjjel s ma egész uap hasztalan koresték a gaz merény-

lőket. A sebesülteket a leggondosabb ápolás alá vették, s hihető, hogy nemsokára felépülnek sebükből.

Érdekos, hogy a kerületben már napok óta áradnak a fenyegető levelek, s Tóth Mihály is özönével kapott effélé, de rá sem hederített az ijesztgetésre. Most átadta a királyi ügyésznek a névtelen fenyegető leveleket.

Kelemen főszolgabíró tegnap Nagyváradon járt s jelentést tett az esetről az alispánnak, a ki intézkedett, hogy a kerületben a csendőrséget megerősítsék, s legközelebb katonaságot is vezényelnek a fenyegetett községekbe.

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény.]

44. (Orosz eredetiből.)

A csapláros még mindig gyanakodva vizsgálta vendéget.

— Ha az ur nem finnyás, nálunk meg maradhat. Egy tiszta ágygyal, egy egyszerű szobácskával szolgálhatunk.

Katinka az ajtó közelében állott meg. Valami kimondhatatlan rémülettől vonaglott a szíve. Bár halálsápadt arccal, elszánta magát és előbb lépve, hevesen így szólt:

— Atyám, ha az urnak megmutatnám az igazi utat; akkor egy óra alatt elérhetné a legközelebbi falut.

Az utas lassan Katinka felé fordult és tekintetök találkoztak. A lányka megrezzent és némán férelépett.

A vendég fáradt, tompult hangon jegyezte meg:

— Nagyon elfaradtam. Ha valami különös nagy alkalmatlanságot nem szerezek, akkor inkább itt maradok. Hisz talán ez itt különben is nyilvános csapszék?

Az öreg Vaszil rabólintotta:

— Ugy van uram!

A nagytestü idegen asztalhoz ült. Kigombolta a bundáját. Lecsapta magáról a havat.

— Más vendégek nincsen?

A vén csárdás olyan szurósan tekintett az idegen jövevényre, mintha a lelke mélyébe skart volna betekinteni.

Katinka a szoba háttérében foglalatoskodott.

Az idegen egy üveg bort parancsolt és Vaszil miközben a bor után nézett, eközben sem tévesztette szem elől vendéget.

A vendég ismét megszólalt:

[Folytatjuk]

Az üzlet teljes felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

végkiárulás Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Miután a kiárulás már csak rövid ideig tart, azért az összes még raktáron lévő áruk minden áron

végkiárusítottatnak.

A Debreczeni Hitelbank

— Részvénytársaság —

f. é. február 1-én

megkezdte működését.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, értékpapírokra, árukra.

Óvadékkölcsönöket

ad bérlőknek és vállalkozóknak.

Jelzálog- és törlesztéses

(amortizációs) kölcsönöket engedélyez földbirtokokra és házakra a legkedvezőbb feltételek mellett.

Elfogad betéteket

betéti könyvecskére és folyószámlára a legmagasabb napi kamatláb mellett kamatoztatás végett.

Vesz és elad

mindennemű értékpapírt és ércz pénzt, valamint

Elfogad megbízásokat

ilyenek vételére vagy eladására és minden a bankszakmába vágó ügyletek kötésére.

Üzleti helyiség

Széchenyi utca, 1. sz. I. emelet.

Az igazgatóság.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idényre

Selymek

Victória, Messaline, Luissienne

Selyem batist

minden színben.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Nincs többé „Influenza“ ha a világhírű „Triestli Gyógy Cognacból“ legkisebb mennyiséget is iszik bárki. 1 üveg 10, 20, 30, 40, 50, 60, 80, 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 2.50 kr. Kapható Merkli Ferencznel fűvészkert-u. 14.

1 kg. szép mazsola 36 kr. 1 kg. papir héjú dió 20 kr. 1 kg. boszniai szilva 12 kr. 1 kg. családi kávé 1 frt 20 kr. Kertész Miklós fűszer üzletében, Csapó-u. és kenyér-piacz sarkán.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögésnél a legjobb czukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budai czukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Szobaberendezésekhez plüs és bőr képek, tek és fali díszek modern kivitelben készíttetnek Antalfy díszművesnél Piacz-u. 31.

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is Kurián Gyula órásnál Debreczen, Piacz u. 42.

Széchenyi-kert 32. sz. ház jutányos árban eladó. Értekezhetni Botos detektívnél a nagyalománál.

1 kiló szilva 10 kr., 1 liter király petroléum 16 kr., 1 kg. papirhéjú dió 20 kr., 10 dkg. törmelek csokoládé 10 kr., 1 liter finom jamaika rum 80 kr., 1 doboz köhögés, rekedtség ellen legjobbnak bizonyult „Király pemetefü borból“ 10 kr. Merkli Ferencznel, Fűvészkert-u. 14. sz.

A „Bodegá“ ban Rosner Mártonnál Piacz-utca 75. Naponta friss virsli és szép hideg felvágottak, valamint kitűnő italok kaphatók.

Ekszer- és óra javításokat legolcsóbban vállal Pintér Gusztáv óras- és ékszerész Piacz-utca főtözsde mellett. Ugyanott ezüst sarkantyuk legjutányosabb árban kaphatók.

Egy külön bejáratu utcai butorozott szoba kiadó, Vár utca 6. szám alatt.

Ugyes, intelligens utazókat kevesünk magas jutalék, esetleg fix fizetéssel azonnali bélépésre. Kazinczy Könyvkereskedő Rt. Debreczen, József Király Hérczeg-u. 8.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csakis Kurián Gyula óras és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42.

CSOKOLADÉK
TEA SÜTEMÉNYEK
BOMBONOK
DESSZERTEK
KAKAO
CAKES
KAVÉPÓTLEK

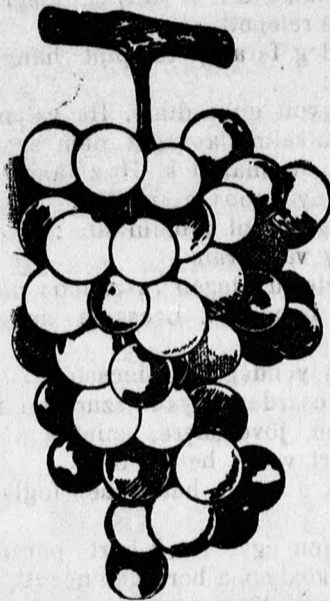
„CHOCOLAT LOBOSITZ“

Kar-utca

20. sz. alatti ház jutányos
árban és előnyös fi-
zési feltételek mellett ←

eladó.
Értekezhetni Piacz 26.
gépraktárban.

„Milleniumtelep“ Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

...k annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legolcsóbb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segéllyel és állami felügyelet mellett létesült.

Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és bluz-selymekből
állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt
tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa
nőidivat és szőnyeg áruház
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

**Mérnöki irodánkat
Debreczenben**

Bank-palota, I. fölépcső, II. emelet
28. szám alatt

**megnyitottuk.
Sipos és Szász**

⇒⇒⇒ mérnökök. ⇒⇒⇒

Atköltözés miatt

! a raktáron lévő összes női ruhaszövetek,
Blouse selymek, delain, karton, vászon, ka-
navász, szóval mindennemű főfős áruk !
● mesés olcsó árban lesznek eladva. ●

Maradék áruház

Piacz-utca 19. szám. Tisza palotával szemben.